

se konj boji, ter pustiti konju čas, da si ga ogleda. Slednjič postane konj radoveden, obduha in ogleda predmet od vseh strani ter se prepriča, da mu nevarnost ne preti. — Omenjati nam je, da se konju ne sme nikdar gledati oestro v oči, ker ojestrega pogleda konj ne more izdržati. Nasprotno je pa konj jako občutljiv in hvaležen za prijazen pogled.

Kedo naj je ud c. kr. kmetijske družbe.

Ako primerjamo število udov kranjske c. kr. kmetijske družbe s številom udov družih enacij domačih družeb nam sosednih kronovin, moramo reči, da je pri nas zanimanje za to prekoristno družbo ravno petkrat manje, kakor na pr. na Koroškem. Če iščemo vzroka, najdemo, da ni slabše delovanje ljubljanskega glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe temu vzrok, ampak malomarnost onih, ki so poklicani biti udje kmetijske družbe ter onih, ki bi skoraj morali pristopiti. Drugi vzrok je pa napačno mišljenje o dolžnostih in pravicah uda c. kr. kmetijske družbe.

C. kr. kmetijska družba je prav za prav organ vlade, ki ima pa to veliko prednost pred c. kr. kulturnimi sveti družih dežel, da je od vlade neodvisna in da imajo udje odločevalno besedo pri vsaki stvari. Kmetijska družba je za kmetovalce dežele to, kar je trgovinska in obrtniška zbornica za trgovce in obrtnike. Družba ima nalogo, kmetovalce zastopati, pa še važnejšo nalogo, kmetijsko pridelovanje pospeševati in dobičkonosneje storiti. To zadnje kmetijska družba v polni meri spolnuje, se ve, da le z ozirom na duševne in denarne sile, ki so ji na razpolaganje. Duševne sile, ki so družbi na razpolaganje, ona izkoristuje popolnem in vedno in tudi vselej, kedar se ji nova prilika ponudi. Denarnih sil pa porabi ona toliko, kolikor jih ima. In kakošni so njeni dohodki? Največ le obresti glavnice, ki jo je družba prihranila v teku stoletja. Od udov kmetijska družba nima prav nič, ker polovico doneskov obdrže podružnice, ki so skoraj popolnem samostojne, polovico pa dobi tiskarna za tisek in razpošiljevanje družbenega lista. Dežela sicer dá tudi podporo, a ta iznaša le toliko stotakov, kolikor dobi na pr. kmetijska družba v Celovcu tisočakov od dežele. In kaj stori kmetijska družba z njenimi pičlimi dohodki? Ona izdržuje svojo pisarno, ki jo do 2000 gold. na leto stane, preskrbi redakcijo in pisanje družbenega lista, izdrži lastno podkovsko šolo, svojo živinozdravnišnico in pa drevesnico, koje sama režija stane za l. 1886 nad 1000 gold. In ako vprašamo po vspehih njene delovanja: mogoče nam je dati najugodnejši odgovor.

C. kr. kmetijska družba kranjska sme skoraj ves napredek v Kranjski njenemu delovanju pripisovati,

in ko bi ona nič drugega ne bila storila kakor vpeljavo sadjarstva na Kranjskem; kar je izključljivo njeno delo in kar se da podrobno dokazati, je uže to velikanski vspeh, kajti sadjarstvo dslo je letos deželi nad pol milijona goldinarjev in ostane tudi še nadalje neusahljivi vir blagostanju našega kmeta. Res je, da je družba dobila tudi nekaj državne podpore, a ta je bila od nekdaž uže po vsem nezadostna; da je pa država dala sploh še to podporo, je pa tudi le zasluga družbe, ki neprenehoma pošilja na Dunaj prošnje za podpore.

Kmetijska družba storila je, kakor uže rečeno svojo dolžnost in sicer toliko, kolikor je bilo pri njenih močeh sploh mogoče. To pa se ne more trditi od kmetovalcev in sploh kranjskega prebivalstva gledé kmetijske družbe, kajti večina njih je mrzla ali pa kar naravnost sovražna družbi. Nekateri zabavljajo v obče na družbo iz stare navade, vprašani po vzrokih tega zabavljanja pa ne vedó kaj odgovoriti. Drugi zopet pravijo, da kmetijska družba svojim udom premalo dá, kajti dosto je taci (ki še celó hočejo biti omikani), da za 1 gld. ki ga odboru dajo, hočejo nazaj imeti stvari, ki so vredne 2 gold. Prigodilo se je pretečeni mesec, da je narodni zastopnik svoj izstop naznanil, ker mu je družbeni list premajhen. Toraj na 1 gld., ki ga odbor mora dati celega v tiskarno, pri čemur pa še vredništvo ni plačano, naj bi dobili udje morda kar kmetijski dnevnik? Tretji zopet reče da ni kmetovalec, toraj nima pristop k družbi za-nj nikakega pomena, a on ne pomisli, da ga le kmetova roka redi.

Naša dežela je povsem poljedelska, od poljedelstva se živi neposredno ali posredno vse njeno prebivalstvo in komur je na blagu svoje domovine kaj ležeče, podpira naj kmetijstvo in to najlože s tem, ako pristopi kot ud kmetijski družbi. Družba prinaša vsakemu posameznemu udu nekaj koristi, a glavna korist obstoji v tem, da se pospešuje blagostanje dežele. Tisti ki ga redijo kmetovi davki, naj bode hvaležen in skuša naj s podpiranjem kmetijske družbe pripomoči kmetu.

Narodnost je ideal, kojega si ve značajni in omikani človek ohraniti pri najnepovoljnejših razmerah. A izkušnja nas uči, da ubožano kmečko prebivalstvo ni vselej zanesljivo v narodnih stvareh in da je pristopno marsikterim skušnjavam. Poglejmo zgodovino našega narodnega gibanja, našli bomo vse to potrjeno. Ako našemu ljudstvu pomagamo blagostanje pridobiti in ohraniti, s tem mu tudi narodnost zagotovimo. Vsak narodnjak, ki je naroden tudi v srci, naj je toraj tudi ud kmetijske družbe. In ko bi kmetje tirjali od kandidata, ki se jim ponuja za poslanca, da je ud kmetijske družbe, marsikater gospod izmed slovenskih poslancev ne sedel bi v zbornici.

In če sedaj vprašamo, kedo naj je ud c. kr. kmetijske družbe, odgovarjamo:

Kedor ljubi lepo deželo kranjsko in nje slovensko ljudstvo, komur je ležeče na blagostanji dežele in njenega prebivalstva, kedor želi pomagati, da si zagotovimo svojo narodnost, kedor zamore za kmetijsko družbo vplačati vstopnino in letne doneske, ta mora biti ud kmetijske družbe.

Gustav Pirc.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Gospodje udje, kateri še niso plačali letnine za leto 1887., prosimo prav nujno, da to precej storé, ker jim drugače moramo vstaviti dopošiljevanje družbenega lista. Od letnega doneska (2 gold.) dobi poio vico podružnica in drugo celo polovico pa tiskarna za družbeni list. Ako kmetijska družba pošilja komu list, ki ni letnine plačal, trpi družba vsled tega škodo, ker tiskarna vse eno mora dobiti plačilo. Gledé na splošno korist družbe smo prisiljeni tako postopati. — Glavni odbor je v tistih podružnicah, koje so bile s tem zadovoljne, naravnost pobral letnino, drugod so si pa predstojništva podružnic tudi letos še same pobiranje doneskov pridržala. Ako v tem slučaju predstojništvo ne stori svoje dolžnosti, ne moremo pomagati, na udih je ležeče, predstojnike podrezati in jih spomniti na njih dolžnosti.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Gospodarske novice.

* Odbor metliške podružnice c. kr. kmetijske družbe imel je sejo dne 14. decembra popoldne v Metliki. Zborovanja pod predsedstvom gosp. podružničnega predsednika župnika Schweigerja udeležili so se odborniki gg.: dekan Aleš iz Semiča, notar Štajer in posestnik Navratil, oba iz Metlike. Razun imenovanih odbornikov udeležili so se seje mnogi drugi udje in pa gosti sosednje Hrvatske. Navzoč je bil tudi tajnik c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani g. Pirc. Izmed sklepov jako živahne razprave nam je omenjati, da je podružnica sklenila prirediti prvo nedeljo po sv. Jerneju veliko tombolo pri Treh farah v korist podružnici, drugi dan pa s pomočjo državne in deželne podpore govejo razstavo v Metliki. To poročilo o metliški podružnici naj bode v spodbudo drugim dolenjskim podružnicam.

* Logaška podružnica c. kr. kmetijske družbe imela je dne 19. decembra p. l. svoj prvi občni zbor. Vdeležba bila je zelo mnogobrojna. Glavni

odbor c. kr. kmetijske družbe je zastopal nje tajnik gosp. Gustav Pirc. Predsednikom nove podružnice voljen je bil gosp. M. Petrič, posestnik v Logatcu, odbornikom pa gg. Arko, posestnik v Dolenjem Logatci, Krnc, nadučitelj v Gorenjem Logatci, Ribnikar, nadučitelj v Dolenjem Logatci, in Tolazzi, posestnik v Dolenjem Logatci. Izvrstno utemeljeni predlog gosp. nadučitelja Ribnikarja, da si podružnica ustanovi svojo lastno drevesnico, je bil enoglasno sprejet. Želimo novi podružnici mnogo vspeha in posnemanja od strani nekaterih družih podružnic, ki naj bi si logaško podružnico za izgled vzele ter se prebudile iz svojega dolgoletnega spanja.

* Deželno podporo v znesku 300 gold. za premiranje lepe govedi v letu 1887. dovolil je deželni zbor na prošnjo sl. odbora c. kr. kmetijske družbe. Glavni odbor porabil bode to podporo za okrajno živinsko razstavo v Bohinju in pa ob priliki pokrajinske živinske razstave v Metliki. Za zadnjo razstavo prosil je glavni odbor izdatne podpore pri c. kr. kmetijskem ministerstvu.

* Deželno podporo za veliko drevesnico c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani v znesku 200 gold. za l. 1887. je sl. deželni odbor uže nakazal. V drevesnici nasadilo se je v letih 1885. in 1886. nad 20.000 požlahnjenih drevesec. Letos zasadilo se jih bode zopet 12.000 in potem vsako leto toliko. Iz drevesnice dala bode kmetijska družba na leto po 10.000 nad 2 m. visokih, pravilno izgojenih drevesec, najboljših sort sadja, deloma zastonj, deloma prav po nizki ceni. Prvo drevje nove drevesnice oddajalo se bode koncem l. 1889,

Vprašanja in odgovori.

(Na tem mestu uredništvo „Novic“ radovoljno odgovarja in razmotrava vprašanja, zadevajoča vse stroke kmetijstva, katere stavijo p. n. bralci do uredništva.)

Vprašanje 1. Meni preišči uže več let bolehaljo. Bolezen se prične meseca septembra in sicer stem, da preišč gnoj rije, malo kašlja in težko hodi. Tudi se dobi preišč, ki mu bolezen noge nazaj obrne. Zaklan preišč, ki je bil tako bolan, ima pljuča in jetra črna, na katerih so z vodo napolnjeni mehurji do orehove velikosti. Prav dobro bi meni in tudi drugim kmetovalcem vstregli, ko bi povedali kako pomoč proti tej bolezni. (J. Š. v Hote dršici.)

Odgovor. Kolikor nam je iz Vašega popisa jasno, je bolezen Vaših preiščev skoraj gotovo vrančni prisad. Svetujemo in prav toplo Vam priporočamo, da se ob priliki obrnete na kakega živinozdravnika, ki Vam bode zamogel celo stvar na drobno razjasniti. Ako pa preišč pogine, naznanite

